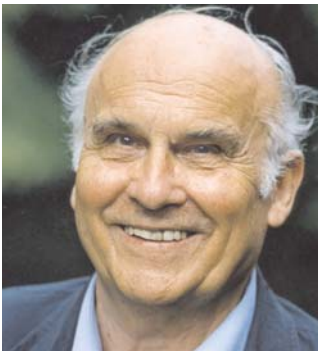

På resa med Kapuscinski

Fattigdom är världens stora problem ty det berör mer än 60 % av jordens innevånare medan krig berör 1 % - säger en utrikeskorrespondent som upplevt 120 statskupper och politiska kriser under 40 år. Kan han beröra mig?

I januari avled Ryszard Kapuscinski och han har hyllats under senare år som en av världens främsta reportrar. Han verkade som

polisk utrikeskorrespondent i tredje världen under de stora frigörelseprocesserna från 1955 fram till 1993 då han följde upp Sovjets upplösning med en stor resa i de södra, frigjorda staterna och summerade Sovjets politiska ledare på ett härligt sätt (boken 'Imperiet').

Först när dödsrunorna i nyhetstidningarna presenterade de fåtal böcker som översatts till svenska så läste jag och blev fascinerad. Hur kan jag ha missat dessa lättlästa korta reportage som spänner mellan politik och vardaglivets mödor.

På resa i Afrika

Böckerna 'Fotbollskriget' och 'Ebenholts' består av reportage och egna genomlevda upplevelser från främst afrikanska länder närmast runt Sahara. Ländernas namn känns igen

men här får vi uppleva dem inifrån. Kapuscinski ger närhet till sådant som berör oss:

- händelselösheten – människors orörighet i väntan på något eller till följd av svår hetta,
- den dagliga kampen, exempelvis vandring mellan opålitliga, okarterade vattenhål
- dramatik som milisens hämnd på vita efter Lumumbas död, ormar och vilddjur
- glädje runt marknadstorg och politiska, religiösa möten
- märklig natur och mänskliga byggen
- ensamhetssjukan, tropikapatin eller att drabbas av malaria

Politisk nutidshistoria i ett nötskal

Kapuscinski sammanfattar nutidshistoria på ett lysande sätt: den etniska rensningen i Ruanda 1994, hur Liberia skapades för frigjorda slavar som i sin tur placerade sig som herrar in en ny slavhierarki, apartheids historia och Uganda under Idi Amin.

'En dag till att leva' beskriver hur portugiserna lämnar Angola 1975 och tre parter slåss om makten med stöd av reguljära styrkor från respektive Kongo, Sydafrika och Kuba dvs ombud för stormakterna och där Kuba-trupperna faller avgörandet. Minns du det – inte jag.

Läs böckerna och om möjligt se Ingrid Thörnqvist TV-intervju 1998 via www.svt.se

om den vänliga människan med de kloka orden - det kommer att värma dig!

Text: Göran Neider